

Høringssvar vedrørende udkast til bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om jordbrugsvirksomheders anvendelse af gødning

Afgivet af BioCover A/S

Til Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø

BioCover A/S takker for muligheden for at afgive høringssvar til udkast til bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om jordbrugsvirksomheders anvendelse af gødning.

BioCover udvikler og markedsfører miljø- og klimateknologier til landbruget, herunder teknologier til reduktion af ammoniakemissioner, forbedret kvælstofudnyttelse samt digitale dokumentations- og beslutningsstøttesystemer baseret på sensorer, dataanalyse og realtidsmålinger.

Generelle bemærkninger

BioCover støtter den foreslåede nye § 21 om dispensation til forsøgs-, test-, udviklings- og demonstrationsprojekter.

Bestemmelsen skaber et vigtigt grundlag for udvikling, afprøvning og dokumentation af nye teknologier, der kan bidrage til reduktion af udledninger af kvælstof, ammoniak og drivhusgasser fra landbruget.

BioCover finder det positivt, at der etableres en mere fleksibel ramme for udvikling og demonstration af nye miljø- og klimaløsninger, da innovation og teknologisk udvikling er afgørende for opfyldelsen af Danmarks nationale miljø- og klimamål.

Bemærkninger til § 21, stk. 6

BioCover bemærker, at Styrelsen efter den foreslåede § 21, stk. 6 kan fastsætte vilkår om, at en anerkendt forskningsinstitution skal have adgang til tilsagnshavers og deltagende jordbrugsvirksomheders forretningslokaler og bedrifter med henblik på at efterprøve projektets effekt.

BioCover anerkender behovet for uafhængig verificering af miljø- og klimaeffekter.

Den foreslåede bestemmelse giver imidlertid anledning til usikkerhed omkring beskyttelsen af immaterielle rettigheder, forretningshemmeligheder, softwarebaserede løsninger, algoritmer og datadrevne teknologier.

Mange moderne miljø- og klimateknologier er baseret på avancerede softwareplatforme, sensorer, databaser, algoritmer og beregningsmodeller. Disse elementer udgør ofte en væsentlig del af virksomhedernes investeringer, konkurrenceevne og virksomhedsværdi.

BioCover finder det derfor vigtigt, at det præciseres, at adgang efter § 21, stk. 6 alene omfatter oplysninger og faciliteter, som er nødvendige for verificering af projektets miljø- og klimaeffekter.

Dataejerskab, immaterielle rettigheder og forretningshemmeligheder

BioCover anbefaler, at det præciseres, at deltagelse i demonstrationsprojekter ikke ændrer ejerskabet til:

- data,
- software,
- algoritmer,
- databaser,
- tekniske løsninger,
- patenter,
- knowhow,
- eller øvrige immaterielle rettigheder.

Ligeledes bør det tydeliggøres, at adgang til data ikke indebærer adgang til softwarekildekode, proprietære algoritmer, beregningsmodeller eller andre forhold, der er beskyttet af reglerne om forretningshemmeligheder.

BioCover vurderer, at beskyttelsen af sådanne rettigheder er afgørende for at sikre fortsatte investeringer i udvikling af nye miljø- og klimateknologier.

GDPR og databeskyttelse

Moderne miljøteknologier anvender i stigende grad digitale data, herunder GPS-positioner, markdata, driftsdata, maskindata, brugeroplysninger og andre oplysninger, som i visse tilfælde kan være personhenførbare eller indirekte personhenførbare.

BioCover finder det derfor væsentligt, at det præciseres, at bestemmelsen ikke kan medføre behandling eller videregivelse af oplysninger i strid med gældende databeskyttelsesretlige regler.

Det bør udtrykkeligt fremgå, at adgang og behandling af oplysninger skal ske i overensstemmelse med:

- Europa-Parlamentets og Rådets Forordning (EU) 2016/679 (GDPR),
- Databeskyttelsesloven,
- gældende regler om cybersikkerhed,
- lov om forretningshemmeligheder,
- samt øvrig relevant EU-retlig regulering.

BioCover finder det vigtigt at understrege, at en national bekendtgørelse ikke kan skabe hjemmel til behandling eller videregivelse af oplysninger i strid med overordnet EU-retlig regulering.

Risiko for reduceret innovation

BioCover ønsker samtidig at henlede opmærksomheden på, at den foreslåede § 21 har til formål at fremme innovation og udvikling af nye miljø- og klimateknologier.

Dette formål kan imidlertid blive vanskeligere at opnå, hvis teknologiudviklere oplever usikkerhed omkring beskyttelsen af data, software, algoritmer og immaterielle rettigheder.

Udvikling af nye miljøteknologier kræver ofte betydelige investeringer over mange år. Hvis deltagelse i demonstrationsprojekter kan medføre risiko for eksponering af forretningshemmeligheder eller proprietære teknologier, kan det få den utilsigtede konsekvens, at virksomheder vælger ikke at deltage i de projekter, som bekendtgørelsen netop søger at fremme.

BioCover anbefaler derfor, at bekendtgørelsen udformes på en måde, der sikrer en rimelig balance mellem behovet for offentlig verificering og beskyttelsen af virksomhedernes legitime kommercielle interesser.

Forslag til ændring af bekendtgørelsen

BioCover foreslår, at § 21 suppleres med følgende bestemmelser:

Forslag til nyt stk. 8

"Adgang efter stk. 6 må alene omfatte oplysninger, data og faciliteter, som er nødvendige for verificering af projektets miljø- og klimateffekter. Adgangen omfatter ikke softwarekildekode, proprietære algoritmer, databaser, beregningsmodeller, forretningshemmeligheder eller øvrige immaterielle rettigheder, medmindre dette særskilt accepteres af den pågældende virksomhed."

Forslag til nyt stk. 9

"Behandling, opbevaring og videregivelse af oplysninger efter stk. 6 skal ske i overensstemmelse med gældende regler om databeskyttelse, cybersikkerhed, beskyttelse af forretningshemmeligheder og immaterielle rettigheder."

Forslag til nyt stk. 10

"Resultater offentliggjort som led i verificering af projekter skal, hvor dette er relevant, anonymiseres og aggregeres på en sådan måde, at enkeltvirksomheders kommercielle forhold, tekniske løsninger og forretningshemmeligheder ikke kan identificeres."

Afsluttende bemærkninger

BioCover støtter intentionen bag den foreslåede § 21 og ser et betydeligt potentiale i etableringen af en fleksibel ordning for forsøgs-, test-, udviklings- og demonstrationsprojekter.

BioCover vurderer samtidig, at den foreslåede bestemmelse i sin nuværende form kan skabe retlig usikkerhed om forholdet til GDPR, reglerne om forretningshemmeligheder, immaterielle rettigheder og øvrig EU-retlig regulering.

BioCover anbefaler derfor, at disse forhold præciseres direkte i bekendtgørelsen eller i de tilhørende bemærkninger, således at virksomhedernes innovationsincitamenter bevares, samtidig med at myndighedernes behov for dokumentation og verificering tilgodeses.

Med venlig hilsen

Morten Toft
CEO
BioCover A/S

Høringssvar til ændring af bekendtgørelse nr. 931 af 16. juli 2024 om jordbrugsvirksomheders anvendelse af gødning.

Indledning

Tak for muligheden for at komme med høringssvar på: "Gødningsanvendelsesbekendtgørelsen" jeres J.nr. 2026-18568 (link: <https://hoeringsportalen.dk/Hearing/Details/71239>)

Høringssvar

Husdyrloven blev ændret i 2017, hvilket medførte ændringer i reguleringen af kvælstof og fosfor i Danmark, og der blev indført såkaldte fosforlofter. Overordnet set skal reguleringen af fosfor sikre, at der ikke sker en uhensigtsmæssig ophobning af fosfor i landbrugsjorden.

Problematikken er beskrevet i "Udredning om anvendelse af gødning i dansk landbrug i relation af fosforlofter, DCA RAPPORT Nr. 160, August 2019". Rapporten bygger på gennemsnitlige høstudbytter fra Danmarks Statistik (gennemsnit 2013-2017), men udbytterne er øget siden. Beregninger viser således, at ved høje nutidige udbytter, er et fosforloft på 29 kg fosfor pr. ha utilstrækkelig i forhold til afgrødernes bortførsel.

Der findes et begrænset datasæt for sammenhængen mellem jordens fosforstatus og fosfortab til vandmiljøet, som er gældende for danske forhold.

Den generelle udvikling i især husdyrholdet siden 2017, har reduceret de tilførte totale fosformængder betydeligt, dels fordi minkbedrifterne blev tvunget til ophør og dels fordi den samlede husdyrbestand er reduceret.

Siden 2017 er der løbende sket skærper og senest med virkning fra **planperioden 2025/2026** (som startede den 1. august 2025), så det gældende fosforloft for husdyrgødning fra fjerkræ, kødædende pelsdyr og svin 29 kg fosfor pr. hektar, og for alle andre typer gødning 30 kg fosfor pr. hektar.

Bæredygtigt Landbrug har 3 indsigelser samt 2 forslag:

- 1) Ændringen sker med uhørt kort tidsfrist. En tidsfrist på et år, ville være et anbefalet minimum.
- 2) Vi forstår at forenkling er ønskelig, men for den erhvervsdrivende er det en stor udfordring at følge med i de mange årlige ændringer i det utal af love og bekendtgørelser, der opstiller rammerne for det private erhvervsliv. Hver gang rammerne strammes, ophører driften af mange mindre brug.
- 3) Fastsættelse af skærpet fosforloft til fosforfølsomme søer til 28 kg P per ha er næppe begrundet i målinger og faglig viden, da der kun forefindes få målinger over udledning af vandopløseligt fosfor fra landbrugsjorden. For hovedparten af de fosforforurenede søer kan kilderne **ikke** føres tilbage til nuværende landbrugsdrift – men risici øges når lavbundsarealer vådlægges som følge af de opdaterede vandområdeplaner for 2021-2027, som blev offentliggjort den 18. december 2025.

- 4) Vi opfordrer til, at der **ubureaukratisk** kan ansøges om dispensation, når dette begrundes med jordprøver og høje udbytter, som f.eks. anført herunder, da det ellers ikke vil opfylde krav til proportionalitet.

Nyere rapssorter yder på de bedste lokaliteter 50 hkg frø pr. ha eller mere, hvilket ifølge DCA rapport Nr. 160 medfører et optag på 35 kg fosfor pr. ha. Tilsvarende vil et høstudbytte på 10 tons vinterhvede pr. ha, hvor halmen udnyttes til biobrændsel bortføre 31 kg fosfor pr. ha. På en bedrift med en stor og stabil grovfoderproduktion, hvor kløvergræsmarker yder over 10.000 høstudbytter, vil disse optage ca. 40 kg fosfor pr. ha og i et sædskifte med høje udbytter i silomajs eller fodersukkerroer, vil kvoten på 29 kg fosfor pr. ha være utilstrækkelig.

- 5) Forsøg med tildeling af små mængder placeret startgødning på orthofosfat form viser ofte en fosforudnyttelse af det tilførte fosfor som startgødning på mere end 100 pct. (Landforsøgene 2021). Det vil sige at tildelingen øger optagelsen af fosfor bundet i jorden ved høje fosfortal. Alt andet lige vil udnyttelsegraden af kvælstof tilsvarende øges. Både driftøkonomisk og miljømæssigt, bør der derfor i forbindelse med p-lofterne gives mulighed for at anvende større mængder af fosfor på orthophosphatform (MAP,DAP,APP) som placeret startgødning.

På vegne af Bæredygtigt Landbrug og med venlig hilsen

Jens Lund Pedersen

Ekstern konsulent

Til: Styrelsen for Grøn Arealomlæsning og Vandmiljø

kvaelstof-klima@sgav.dk

andope@sgav.dk

Langeskov 18-6-2026

J.nr 2026-18-568

Høringssvar vedr. "Gødningsanvendelsesbekendtgørelsen"

Kommentar nr 1:

Brugen af fosforlofter er et misforstået miljøhensyn, der ikke tager hensyn til det allervigtigste landbrugsfaglige princip:

- at der skal tilføres lige så meget næring til marken som der bortføres, for ikke at ende med udpining.

Derfor giver faste grænser som der lægges op til, ingen som helst mening og de truer i praksis jordens sundhed mange steder, da grænsen på ca 30 kg i mange tilfælde er lavere end den mængde fosfor der bortføres fra marken.

I stedet burde man fokusere på at landmanden ALTID skal have ret til at tilføre samme mængde næringsstof som der forventes at høste – og for fosfor kunne man så indføre krav om at man igennem jord-analyser holder øje med at der over tid ikke sker en akkumulering i jorde, hvor der i forvejen er god forfortilstand.

Omvendt skal det være tilladt at øge fosforindholdet i jorde med lavt fosforindhold.

Her skal man dog være obs på fosfor-formen, for f.eks. tilstedeværelse eller tilførsel af fosfor som jern- eller aluminiumsfosfat, som det sker i spildevandsslam, er meget svært tilgængeligt for planterne. Tilsvarende, hvis man begynder med større mængder fosfor fra biochar, hvor fosforen ligeledes er svært tilgængelig.

Omvendt er fosfor givet som ortofosfat – bedst som bladgødning med lavt pH – ofte meget planteoptageligt, og vil i langt højere grad kunne optages direkte af planterne.

Den her foreslåede fosforregulering med "faste grænser" vil primært risikere at ramme landbruget på udbytterne, til skade for ikke bare landbrugets økonomi, men også for miljøet, da det vil øge risikoen for at f.eks. kvælstof så heller ikke optages, da plantevæksten hæmmes af fosformangel, og øvrige næringsstoffer dermed heller ikke udnyttes optimalt.

Kommentar nr 2:

En gentagelse af pointe fra tidligere år, der stadig ikke er justeret og som skader miljø, klima og jord:

§8 3) Vedr. begrænsningen i mængden af urea-holdig gødning der udsprøjtes på afgrødens blade på 20 kg urea-N hver 3. dag. Denne begrænsning blev indført efter udtalelse af en KU-forsker, der litteraturmæssigt

ikke kunne finde ret meget på området, og er sat som et "sjus" for hvad der gav mening med den daværende viden. I mellemtiden har SEGES nu 2 år i træk udført først et afgrænsningsforsøg i 2021, mht mængder, der fastslog, at den optimale strategi i det forsøg var udbringning af hhv. 30+30+25+15 kg N – altså op til 30 kg N pr kørsel. Dette blev gentaget i en række afprøvninger i 2022, der ligeledes viste at metoden var god og ikke gav anledning til svidninger eller problemer udbyttmæssigt. Se bilag A og B.

Resultat fra Bilag A:

Rødt kryds: granulat std. Behandling.

Blå klamme: forskellige bladgødnings-strategier. Nr 12: 30+30+25+15 strategien. Som blev udvalgt til 2022 forsøgene på baggrund at det højere udbytte og færre kørsler:

P05: Ved høst					
13-08-2021 ST. 91					
	UDBYTTE hkg kerne	Nedre konf.	Øvre konf. int.	Signifikansgr. ujust	Relativtal (%)
1	46,3	44,2	48,3	h	Ref. 100
2	64,1	62,1	66,2	g	139
3	79,6	77,5	81,7	f	172
4	91,5	89,4	93,6	e	198
5	96,5	94,4	98,6	c	209
6	100,4	98,3	102,5	a	217
7	100	97,9	102,1	ab	216
8	102	99,9	104,1	a	220
9	92	89,6	94,3	e	199
10	96,3	94,2	98,4	c	208
11	95,4	93,3	97,5	cd	206
12	97,4	95,4	99,5	bc	211
13	96,5	94,4	98,6	c	209
14	93,3	90,9	95,7	de	202

En begrænsning i mængden til 20 kg kan altså både begrænse landmandens udbytte og medføre flere kørsler, og dermed mere traktose/miljøbelastning.

Vi foreslår derfor at grænsen hæves til 30 kg pr tildeling hver 3. dag, da det vil være i både landmandens og miljøets interesse.

Skulle der være spørgsmål eller brug for uddybning står jeg til rådighed.

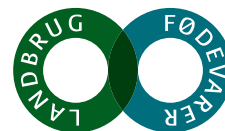
Med venlig hilsen,

Allan Holm Nielsen

Cand.Hort. PhD., produktchef
Flex Fertilizer System ApS
Agertoften 2
5550 Langeskov

E: ahn@flex.dk

M: 28111551

Dato 24. juni 2026
Side 1 af 4

Til: Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø
Nyropsgade 30, 1780 København V
Kvaelstof-Klima@sgav.dk med cc til andope@sgav.dk
J.nr. 2026-18568

Landbrug & Fødevarer F.m.b.A.

Axelborg, Axeltorv 3
DK 1609 København V

T +45 3339 4000
E info@lf.dk
W www.lf.dk

CVR DK 25 52 95 29

Høring over udkast til bekendtgørelse om jordbrugsvirksomheders anvendelse af gødning (gødningsanvendelsesbekendtgørelsen) for planperioden 2026/2027

Generelle bemærkninger

Helt overordnet mener Landbrug & Fødevarer (L&F), at bekendtgørelsen kommer alt for sent i høring i forhold til ikrafttrædelse d. 1. august og høringsfrist d. 24. juni. Samlet vurderes processen som utilstrækkelig, da den begrænser erhvervets mulighed for at gennemgå og reagere på reglerne grundigt. Yderligere påvirker det landmandens planlægning af den kommende sæson negativt. Der er kort tid til at tilpasse sig ændringerne, ikke mindst med genindførelsen af de skærpede fosforlofter. L&F forbeholder sig derfor muligheden for at vende retur efter høringsfristen, hvis der skulle være yderligere bemærkninger.

L&F vil desuden kraftigt opfordre SGAV til at beskrive overgangen og overlappet mellem reglerne i denne ændringsbekendtgørelse og reglerne i den Udledningsbaserede Markregulering (UMR) i vejledninger og nyheder fra styrelsen.

Skærpede fosforlofter

Det generelle fosforloft bliver nu 29 kg pr. ha, og hertil indføres der et skærpet fosforloft på 28 kg pr. ha i oplande til fosforfølsomme søer. L&F undrer sig over, hvorfor der differentieres med 1 kg fosfor pr. ha, da den miljømæssige effekt på fosforemissionen fra det dyrkede areal til vandmiljøet, er relativt minimal sammenlignet med de administrative omkostninger.

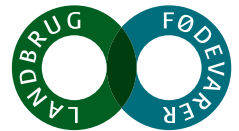
Krav til harmoniareal ved sænkning af fosforlofter

Det fremgår i udkastet, at der foretages stramninger af fosforlofterne for får, geder, heste, hjorte og affald, samt skærpede fosforlofter, som udgør godt 20% af harmoniarealet.

L&F har bedt SEGES Innovation (SI) om at estimere, hvad udnyttelseskravet bør være. I lyset af den meget korte høringsfrist har det udelukkende været muligt at indhente en hurtig vurdering fra SI. SI har beregnet, hvad konsekvensen for stramningerne af fosforloftet betyder for det samlede fosforarealkrav for husdyrgødning og organisk affald på landsplan. Beregningerne er lavet med baggrund i eksisterende data fra især Gødningsregnskaberne fra 2020/21 med fremskrivning af fosforudskillelsen for kvæg, aflivning og mink, samt ophør af undtagelsesbestemmelsen for kvæg.

Der er regnet på følgende ændringer:

- Får, geder, heste og hjorte, samt affald sænkes fosforloftet fra 30 til 29 kg pr. ha
- Ovenstående plus skærpede områder genindføres med et generelt fosforloft på 28 kg pr. ha.

I **tabel 1** fremgår de umildbart beregnede konsekvenser, hvortil der ses at:

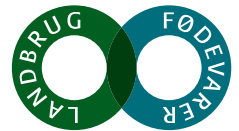
- Skærpelsen for får, geder, heste og hjorte medfører et øget fosforarealkrav på 577 ha på landsplan svarende til 0,04%.
- Derudover så øges fosforarealkravet med i alt 4.999 ha, hvis fosforloftet for affald sænkes.
- Ved skærpelse af fosforloftet for de fosforfølsomme områder, øges fosforarealkravet med 10.650 ha svarende til ca. 0,7%.

Den største arealmæssige effekt ses derfor ved stramningen af fosforloftet for affald og genindførelsen af de skærpede fosforlofter med ca. 5.000 ha hver. Derimod er der kun marginal effekt af at ændre kravene for får, geder, heste og hjorte.

Tabel 1. Konsekvens for harmoniareal ved stigende stramninger af fosforlofter

	Fosforlofter (kg P pr. ha)				P-arealkrav (ha)			Forøgelse ift. 2025/26	
	Kvæg, svin, fjerkræ	Får, geder, heste og hjorte	Affald	Skærpede områder	Husdyrgødning	Affald	I alt	ha	%
Eksisterende regulering for 2025/26	29	30	30	29	1.408.730	128.224	1.536.955	-	-
Skærpet for får, geder, heste, strudse	29	29	30	29	1.409.307	128.224	1.537.532	577	0,04
Skærpet for får, geder, heste, strudse og affald	29	29	29	29	1.409.307	132.646	1.541.953	4.999	0,33
Skærpet for får, geder, heste, strudse og affald, plus fosforfølsomme områder.	29	29	29	28	1.414.277	133.328	1.547.604	10.650	0,69

Omkostningen for at tilpasse sig én hektar manglende harmoniareal varierer meget afhængigt af bl.a. det nuværende husdyrtryk. Hvis det antages, at gennemsnitsomkostningen svarer til at kunne udbringe gylle gratis for en ny modtager med en køreafstand på 5-10 km fra bedriften. Derudover antages det, at der kan udbringes 35 ton gylle pr. ha og udbringningsomkostningen er 30 kr. pr. ton gylle inkl. Vejtransport. På baggrund af de estimer, resulterer det i, at omkostningen overstiger 10 mio. kr.

Korrigerede fosforlofter

Til beregning af det korrigerede fosforloft på arealer med lave fosfortal, er det fortsat kun fosfortallet (Olsen-P, hvor der ekstraheres med bicarbonat), der kan anvendes som dokumentation for lavt fosforindhold.

SI har i samarbejde med Aarhus Universitet gennem en årrække dokumenteret, at ekstraktion med calciumklorid ($P\text{-CaCl}_3$) på visse jorde med højt indhold af oxalat-ekstraherbar aluminium (Alox-jorde) giver en bedre korrelation til merudbyttet for fosfortilførsel og dermed fosfortilgængeligheden, end Olsen-P gør. SI foreslår derfor, at $P\text{-CaCl}_3$ optages som alternativ til Olsen-P som minimum på jorde med højt Alox.

Miljømæssige konsekvenser for vandmiljø

Det fremgår af høringsmaterialet, at ændringerne i fosforreguleringen samlet set vil fortrænge 335 tons fosfor. Det fremgår dog ikke, om dette vil medføre en målbar forbedring af vandmiljøtilstanden. En opgørelse over fortrængte mængder udgør ikke i sig selv dokumentation for en reel miljøeffekt.

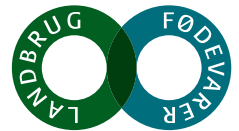
L&F har tidligere påpeget i forbindelse med genbesøget af tredje vandplan, at en generel sænkning af fosforlofterne kun vil have en minimal effekt på fosfortabet til vandmiljøet. På arealer uden risiko for fosfortab vil effekten være fraværende, og på øvrige arealer kun meget begrænset og først på langt sigt. Samtidig peger forskningen på, at det er langt mere hensigtsmæssigt at målrette indsatsen mod de konkrete tabsveje, herunder erosion og afstrømning, frem for at gennemføre en generel reguleringsskærpelse.

Administrative og erhvervsøkonomiske konsekvenser

L&F finder, at udkastet samlet set indebærer en væsentlig forøgelse af de administrative byrder for jordbrugsvirksomheder. Dette skyldes navnlig de omfattende krav til dokumentation, jordprøvetagning og beregning af fosforlofter, som følger af det foreslåede kapitel 3 a. Efter L&Fs opfattelse er det ikke tilstrækkeligt belyst, i hvilket omfang disse øgede byrder står i et rimeligt forhold til den forventede miljøeffekt. L&F opfordrer derfor til en nærmere proportionalitetsvurdering for en evt. reduktion af dokumentationskrav.

L&F vurderer desuden, at de erhvervsøkonomiske konsekvenser ikke er tilstrækkeligt belyst i høringsmaterialet. Skærpede fosforlofter vil i nogle tilfælde have økonomiske konsekvenser for visse landbrugsbedrifter. Det er f.eks. bedrifter med sædskifter med høj fosforbortførsel og kvægbedrifter med behov for startgødning til majs. Hertil kommer, at lavere fosforlofter kan øge behovet for harmoniareal på husdyrbedrifter. Når miljøeffekten samtidig må forventes at være meget begrænset, er det vanskeligt at se proportionaliteten i forslaget. De samlede omkostninger vurderes umildbart at overstige 10 mio. kr. Styrelsen bør derfor i henhold til gældende retningslinjer, jf. Erhvervs- og vækstministeriets vejledning om erhvervsøkonomiske konsekvenser, kvantificere de erhvervsøkonomiske konsekvenser ved de påtænkte ændringer i bekendtgørelsen.

L&F skal desuden henstille, at der i stedet fokuseres på målrettede og lokalt forankrede virkemidler, som mere effektivt reducerer fosfortabet til vandmiljøet. I den forbindelse bør den lokale viden fra Kystvandrådene inddrages mere aktivt, herunder anbefalinger om bl.a. træplantning langs vandløb, fosforvådområder og øvrige virkemidler, der adresserer de konkrete tabsveje.

Dispensation til udvikling af miljøteknologi

Pyrolyse og lagring af kulstof i jorden i form af biokul er en vigtig del af landbrugets klimaindsats, men for at sikre, at anvendelsen af biokul kan anvendes uden unødigt miljøpåvirkning og med høj udnyttelse af bl.a. næringsstofferne i biokullet, er der behov for forsknings- og udviklingsforsøg under praksisnære, danske forhold. Imidlertid stoppes, udsættes eller besværliggøres mange markforsøg, fordi kommunerne skal ansøge om en §19-godkendelse, hvilket er ressourcekrævende. Tit afviser mange kommuner ansøgningerne under henvisning til forsigtighedsprincippet, på trods af, at de mængder biokul, som udbringes til forskningsforsøg er meget små. Det forsinker netop arbejdet med at få afklaret om anvendelsen af biokul er sikker.

L&F foreslår, at der indskrives en passage om, at forskningsforsøg med biokul kan gennemføres uden § 19-godkendelse.

Specifikke kommentarer til bekendtgørelsesudkastet:

Paragraf	Kommentar
§ 20 c	Unødvendigt at indføre skærpede fosforlofter igen, når man på den anden side forenkler ved at ensrette de øvrige fosforlofter. Se generelle kommentarer.
§ 20 e	Se generelle kommentarer om korrigerede fosforlofter
§ 21	Det er vigtigt at sikre, at forsøg med biokul bliver omfattet af denne dispensationsmulighed, da der for nuværende er en barriere, at der skal søges § 19-godkendelser hos de respektive kommuner for udførelse af forsøg med biokul.

Med venlig hilsen

Alberte Knudsen-Nielsen

Konsulent

Vand & Natur

M +45 6024 0272

E alkn@lf.dk

Ministeriet for Grøn Trepert
Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø
Kvælstof & Klima
Nyropsgade 30
1780 København V

Skødstrupbakken 64
DK-8541 Skødstrup

Tel.: +45 6141 5441

eMail: henning@organe.dk

Web: www.organe.dk

Bank: Jyske Bank
Konto. Nr.: 5074 0001404904
IBAN: DK 2550740001404904
SWIFT: JYBADKKK
Moms / EORI no.: DK 3742 2541

22. juni 2026

Høringssvar vedrørende udkast til ændring af gødningsanvendelsesbekendtgørelsen – jeres j.nr. 2026-18568

Idet jeg takker for fremsendelse af høringsmaterialet skal jeg hermed fremkomme med følgende ændringsforslag:

Bekendtgørelsen bør ændres sådan at gødsugning med fosfor følger afgrødernes fosforbehov jf. gældende "Vejledning om gødsugning...". Det anbefales desuden at give incitament til en samlet P-balance på 0 kg P per ha over en femårig periode.

Indledningsvis vil jeg gerne påskønne den forenkling som ændringen lægger op til.

Imidlertid er de foreslåede ændringer aldeles uambitiøse i forhold til vedtagne politikker, fx. EU's Farm-to-Fork strategi¹, der har som mål at nedbringe gødningsforbruget med 20% og udledning af næringsstoffer med 50% inden 2030, EU's SOIL mission² og dens mål om at sprede mindre tungmetaller som cadmium (der typisk følger P i kunstgødninger) i naturen, og EU's generelle mål om at reducere anvendelse (og dermed øge recirkulering og selvforsyning) af kritiske materialer som P.

¹ https://food.ec.europa.eu/horizontal-topics/farm-fork-strategy_en

² https://research-and-innovation.ec.europa.eu/funding/funding-opportunities/funding-programmes-and-open-calls/horizon-europe/eu-missions-horizon-europe/soil-deal-europe_en

Ministeriets "Vejledning om Gødskning og Harmoniregler"³ indeholder normer for fosfor for alle afgrøder. 68,2% af det dyrkede areal i Danmark dyrkes med korn jf. Danmarks Statistik⁴, og kornafgrøder har jf. Ministeriets "Vejledning..." en P norm der ligger langt under det fosforloft der foreslås. Eksempelvis har den mest almindelige kornart, vinterhvede, kun en fosfornorm på 22 kg P per ha, og frøafgrøder typisk fosfornormer under 10 kg per ha, osv. Det er mest rodfrugter, som fx kartofter, der har højere fosfornorm end det foreslåede generelle P loft, men jf. Danmarks Statistik dyrker vi kun godt 4% af arealet med rodfrugter. Det er på denne baggrund aldeles uforståeligt og uforklarligt at der foreslås fortsat at anvende regulerede fosforlofter. At regulere efter generelle fosforlofter er naturligvis meget upræcist og både Ministeriet samt planteavlere og deres konsulenter har med den til enhver tid gældende "Vejledning..." de nødvendige data til at regulere efter afgrødernes faktiske fosfornormer, som alligevel anvendes til gødningsplanlægning.

Aarhus Universitets rapport fra 2024⁵ om udviklingen i udledning af bl.a. P til naturen viser desværre, men forståeligt nok, at regulering af næringsstoffer på input-siden er ganske uden effekt, idet udledninger til naturen har været stort set uændret siden P-regulering blev indført, og det giver derfor ingen mening af fortsætte på samme vis. Regulering af næringsstoffer bør naturligvis sket på output siden når der er der man ønsker en effekt. Den rigtige vil være at indføre krav om en fosforbalance på 0 kg per ha over en femårig periode, samtidig med at der stilles tilsvarende krav til andre sektorer end landbrug, så som de kommunale affaldsvirksomheder.

Jeg vil i den forbindelse gøre opmærksom på at regler der svarer meget til det jeg foreslå er indført i Sverige, og at danske landmænd tilsyneladende foretrækker denne form for transparent og enkel regulering frem for de danske, indviklede og uforklarlige regler – se indlæg i Landbrugsavisen⁶. I Sverige er der et øvre fosforloft på 22 kg P per ha, med en tilstræbt balance på 0 kg per ha over fem år⁷.

Mine anbefalinger er desuden fuldt ud i tråd med HELCOM's anbefalinger⁸, der baserer sig på den forskning ORGANE har være en del af som partner i SuMaNu platformen og det nuværende CiNURGi projekt⁹, og som er målrettet direkte involverede parter, inklusive Ministeriet for Grøn Trepert.

Jeg vil også gerne gøre opmærksom på at danske planteavlere jf. mine egne analyser¹⁰ allerede kunne være selvforsynende med P til gødskning, hvis der var incitament til at

³https://lbst.dk/Media/638914601066008119/Vejledning_om_goedskning_og_harmoniregler_2025_2026.pdf

⁴<https://www.dst.dk/da/Statistik/emner/erhvervsliv/landbrug-gartneri-og-skovbrug/det-dyrkede-areal>

⁵https://dce.au.dk/fileadmin/dce.au.dk/Udgivelser/Videnskabelige_rapporter_600-699/SR635.pdf

⁶<https://landbrugsavisen.dk/sverige-gaar-en-mere-lige-vej-hvorfor-goer-danmark-det-saa-svaert-250357>

⁷<https://regler.krav.se/unit/krav-regulation/38833d7f-4c91-485f-8d27-4c9ec784a4d5>

⁸<https://helcom.fi/wp-content/uploads/2024/02/Guidelines-on-fertilization-planning-and-nutrient-accounting.pdf>

⁹<https://interreg-baltic.eu/project/cinurgi/>

undgå overgødsning med P i den vestlige del af landet, så det kunne flyttes til den østlige del. Herved kunne man spare import af godt 11.000 tons P i handelsgødning fra politisk ustabile regimer. Det er veldokumenteret¹¹, at separering af gylle eller afgasset gylle med efterfølgende transport af den P-rige fiberfraktion kan ske uden væsentlig indflydelse på driftsøkonomien for husdyrbrugere.

Med venlig hilsen,

Henning Lyngsø FOGED

ORGANE

¹⁰ Foged, Henning Lyngsø. 2024. Potentials for higher recycling of nutrients in organic wastes from farming, industry and Households - The current situation and scenarios for future development in Danish NUTS2 regions. Report. Organe Institute. <https://doi.org/10.13140/RG.2.2.28437.23520>

¹¹ Arata L, Chakrabarti A, Ekane N, Foged HL, Pahmeyer C, Rosemarin A and Sckokai P (2022) Assessment of environmental and farm business impacts of phosphorus policies in two European regions. Front. Sustain. Food Syst. 6:852887. <https://doi.org/10.3389/fsufs.2022.852887>

Til: Kvælstof & Klima (kvaelstof-klima@sgav.dk)
Cc: Anette Dodensig Pedersen (andope@sgav.dk)
Fra: Trine-Lee Wincentz Jensen (twj@syddjurs.dk)
Titel: Vedr. j.nr. 2026-18568I - "Høringssvar fra Syddjurs Kommunen vedr. ændring af gødningsanvendelsesbekendtgørelsen"
Sendt: 19-06-2026 13:26

Til rette vedkommende

Med ændringen af brugerbetalingsbekendtgørelsen, der trådte i kraft 1. januar 2026, blev tilsyn med "Arealer der er omfattet af bekendtgørelse om anvendelse af gødning" (den tidligere bekendtgørelses § 2 stk. 1, pkt. 3) taget ud af brugerbetalingsbekendtgørelsen. Tilsyn med udbringning af slam, udbringningsteknik, perioder hvor udbringning er forbudt (lukkeperioder) og forebyggelse af afstrømning til vandmiljø blev herefter omfattet af gødningsbekendtgørelsen, og omfattet af brugerbetaling efter gødningsanvendelsesbekendtgørelsen, jf. dennes § 22.

Ændringen af brugerbetalingsbekendtgørelsen medførte, at tilsyn med overholdelse af "Affald til jordbekendtgørelsen" (brugers anmeldelse, indsendelse af deklaration, orientering om udspredning, opbevaringsregler mv) ikke længere er omfattet af brugerbetalingsbekendtgørelsen på jordbrugsejendomme. Dette i kontrast til nøjagtig samme tilsyn efter "Affald til jordbekendtgørelsen", når udbringningen blot sker på arealer tilhørende ejendomme med erhvervsmæssigt dyrehold.

Det foreslås, at der i den kommende gødningsanvendelsesbekendtgørelse tilføjes, fx som § 22. stk. 10, at:

Tilsyn med overholdelse af "Affald til jordbekendtgørelsen" på jordbrugsejendomme uden erhvervsmæssigt dyrehold, afregnes efter takster og regler jf. Brugerbetalingsbekendtgørelsen.

Det bemærkes afslutningsvis at høringsfristen er uacceptabelt kort! Syddjurs Kommune opfordrer til at fremtidige lovforslag sendes i høring med rimelig svarfrist i overensstemmelse med generelle forvaltningsretlige principper.

Venlig hilsen

Trine Jensen

Faglig koordinator
Syddjurs Kommune, Landbrug

Direkte +4587536036
Mobil 40127292
twj@syddjurs.dk

Landbrug • Lundbergsvej 2 • 8400 Ebeltoft • Tlf +4587535000 • www.syddjurs.dk • CVR: 29189978
Postadresse: Syddjurs Kommune • Lundbergsvej 2 • 8400 Ebeltoft

Send sikkert hvis du ønsker at sende følsomme oplysninger til kommunen. Læs mere på www.syddjurs.dk/kontakt
Du kan også læse om, hvordan Syddjurs Kommune håndterer dine oplysninger på www.syddjurs.dk/databeskyttelse

Venlig hilsen

Trine Jensen

Faglig koordinator
Syddjurs Kommune, Landbrug

Direkte +4587536036
Mobil 40127292
twj@syddjurs.dk

Landbrug • Lundbergsvej 2 • 8400 Ebeltoft • Tlf +4587535000 • www.syddjurs.dk • CVR: 29189978
Postadresse: Syddjurs Kommune • Lundbergsvej 2 • 8400 Ebeltoft

Send sikkert hvis du ønsker at sende følsomme oplysninger til kommunen. Læs mere på www.syddjurs.dk/kontakt
Du kan også læse om, hvordan Syddjurs Kommune håndterer dine oplysninger på www.syddjurs.dk/databeskyttelse

Fra: natur.miljoe FP <natur.miljoe@syddjurs.dk>

Sendt: 18. juni 2026 08:42

Til: Landbrug <landbrug@syddjurs.dk>

Emne: VS: Høring af ændring af gødningsanvendelsesbekendtgørelsen

Frist 24 juni 2026

Venlig hilsen

Britta Vivian Fuglsang Mikkelsen

Specialist
Syddjurs Kommune, Natur og Miljø

Mobil 21768401
bmikk@syddjurs.dk

Natur og Miljø • Lundbergsvej 2 • 8400 Ebeltøft • Tlf +4587535000 • www.syddjurs.dk • CVR: 29189978
Postadresse: Syddjurs Kommune • Lundbergsvej 2 • 8400 Ebeltøft

*Send sikkert hvis du ønsker at sende følsomme oplysninger til kommunen. Læs mere på www.syddjurs.dk/kontakt
Du kan også læse om, hvordan Syddjurs Kommune håndterer dine oplysninger på www.syddjurs.dk/databeskyttelse*

Fra: syddjurs <syddjurs@syddjurs.dk>

Sendt: 18. juni 2026 08:27

Til: natur.miljoe FP <natur.miljoe@syddjurs.dk>

Emne: VS: Høring af ændring af gødningsanvendelsesbekendtgørelsen

Denne mail er videresendt fra hovedpostkassen syddjurs@syddjurs.dk - BEMÆRK - er din afdeling ikke den rette modtager, bedes du videresende mailen til rette afdeling eller returnere den til syddjurs@syddjurs.dk.

Anette Dodensig Pedersen

Fra: Sybille Kyed <sk@okologi.dk>
Sendt: 24. juni 2026 21:34
Til: Kvælstof & Klima
Cc: Anette Dodensig Pedersen
Emne: Høringssvar til udkast til Ændring af bekendtgørelse om jordbrugsvirksomheders anvendelse af gødning, journalnummer: 2026- 18568

[EKSTERN E-MAIL] Denne e-mail er sendt fra en ekstern afsender.
Vær opmærksom på, at den kan indeholde links og vedhæftede filer, som ikke er sikre.

Høringssvar til udkast til Ændring af bekendtgørelse om jordbrugsvirksomheders anvendelse af gødning, journalnummer: 2026- 18568 (Gødningsanvendelsesbekendtgørelsen)

Økologisk Landsforening har gennemgået udkastet til ny gødningsanvendelsesbekendtgørelse.

Økologisk Landsforening er glad for, at ministeriet forhøjer fosforlofterne for de økologiske griseproducenter. Producenterne vil stå overfor en meget udfordrende situation, hvis fosforlofterne blev fastholdt efter de opdaterede normtal. Det skal i den henseende tages i betragtning at økologisk griseproduktion kun har et meget begrænset omfang.

Trods styrelsens forsøg på at afværge en meget svær situation, så kommer de ændrede regler med meget kort varsel. Producenterne er ikke varslet, at der vil komme ændringer. Sidste års høring, når ikke ud til de enkelte producenter, og de har ikke haft konkret viden om nye krav, som de har kunne planlægge efter. Økologisk Landsforening mener derfor trods forøgelsen af fosforlofterne, at de nye krav først bør træde i kraft i den efterfølgende planperiode, så producenterne kender betingelserne, når de lægger markplaner mv. I praksis er der tale om få producenter, da et stort antal producerer under tilskudsloftet på 65 kg N/ha.

Den miljømæssige konsekvens af at sikre en rimelige behandling af de resterende er derfor stort set ikke eksisterende. Ministeriet har oplyst at jf. sidste års indberetning er der 116 besætninger med økologiske grise. De 77 får tilskud til at holde sig under 65 kg N/ha. Så der er tale om 39 besætninger, der kan blive berørt af de forøgede fosfornormer i gødningen.

Økologisk Landsforening står lidt uforstående overfor, at SGAV konkluderer, at ændringen ikke har erhvervsøkonomiske konsekvenser. Producenterne vil trods det forhøjede fosforloft skulle foretage tilpasninger i jordtilligendet eller produktionen alt afhængig af, hvordan deres produktion er sammensat.

Med venlig hilsen

Sybille Kyed
Landbrugs- og fødevarepolitisk chef
2465 2392 | sk@okologi.dk

Agro Food Park 26 - 8200 Aarhus N.
tlf: 8732 2700 - www.okologi.dk